

УДК 005.934:658

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.217.263-269>

Садіков О.О.

Національний університет «Одеська політехніка»

Sadikov Oleksandr

Odesa Polytechnic National University

<https://orcid.org/0009-0008-2909-7797>

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

У статті визначено теоретичні засади та структурно-функціональні характеристики економічної безпеки промислового підприємства. Проведено систематизацію її структурних елементів (підсистем). Виокремлено авторські підсистеми: індустріально-технологічну, інформаційно-цифрову, ресурсно-енергетичну. Побудовано структурно-логічну схему економічної безпеки підприємства. Економічну безпеку визначено як стан стійкого функціонування та здатності до ефективного розвитку, що забезпечується взаємодією функціональних підсистем, раціональним використанням ресурсів, безперервністю діяльності та здатністю протидіяти й адаптуватися до загроз. Виявлено ресурсний, функціональний, ризиковий і результативний напрями взаємозв'язків між структурними елементами.

Ключові слова: економічна безпека, промислове підприємство, підсистема, цифровізація, ефективність, структура, середовище.

ECONOMIC SECURITY OF AN INDUSTRIAL ENTERPRISE: THEORETICAL FOUNDATIONS AND STRUCTURAL AND FUNCTIONAL CHARACTERISTICS

This article defines the theoretical foundations and structural-functional characteristics of the economic security of an industrial enterprise. It systematises its structural elements (subsystems), amongst which the financial, human resources, information, technical-technological, environmental and security components are most commonly identified. The author identifies the following subsystems: the industrial-technological subsystem, comprising production, technical and technological aspects; the information-digital subsystem, which combines information security with ensuring the reliability of digital technologies and digital infrastructure; and the resource-energy subsystem, which covers the enterprise's supply of necessary material and energy resources. A structural-logical diagram of the economic security of an industrial enterprise has been constructed, which has served as the basis for providing the author's definition of the concept: economic security of an industrial enterprise represents a state of stable operation and the capacity for effective development, ensured by the coordinated interaction of interrelated functional subsystems, the rational use of resources, business continuity, and the ability to counter and adapt to internal and external threats. The interrelationships between the structural elements of economic security have been identified. Their main aspects are as follows: resource-based – reflecting the dependence of subsystems' functioning on the availability and accessibility of necessary resources; functional – characterising the impact of the performance of some subsystems on the state and capabilities of others; risk-related – manifested in the potential for negative effects to spread between interconnected subsystems; and outcome-related – reflecting the cumulative impact of subsystem interactions on the stability of operations and the effectiveness of the enterprise's development. It has been established that the interdependence of structural elements determines the integrity of the economic security system, as changes in one subsystem affect the state of others and the results of the enterprise's activities as a whole. Their coordinated interaction ensures the enterprise's stability and creates the conditions for enhancing the effectiveness of its development.

Keywords: economic security, industrial enterprise, subsystem, digitalisation, efficiency, structure, environment.

JEL classification: D21, L20, M10.

Постановка проблеми. Розвиток промислових підприємств відбувається в умовах впливу таких факторів, як висока мінливість економічного середовища, технологічних трансформацій, посилення ресурсних

обмежень, нестабільність ринкових зв'язків. Їх сукупна дія ускладнює забезпечення безперервності виробничих процесів та підтримання конкурентних позицій підприємства. За таких обставин важливою є здатність

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Садіков О.О., 2026

своєчасно виявляти дестабілізуючі впливи, що дасть змогу у подальшому обмежувати їх наслідки та формувати передумови для стабільного функціонування. Важливу роль у вирішенні зазначених завдань відіграє економічна безпека промислового підприємства, яка характеризує рівень захищеності його ресурсів та інтересів, а також спроможність зберігати стійкість та адаптуватися до змін середовища. Водночас складність внутрішніх взаємозв'язків промислового підприємства та різноспрямованість зовнішніх впливів зумовлюють багатовимірність цієї категорії й потребують її розгляду як цілісного явища, що охоплює взаємопов'язані напрями функціонування суб'єкта господарювання.

Актуальність дослідження посилюється зміною характеру загроз економічній безпеці промислових підприємств, які дедалі частіше мають комплексний характер і поширюють свій вплив одночасно на декілька сфер їх діяльності. Порушення виробничих процесів може спричиняти фінансові втрати, погіршення ресурсного забезпечення – обмежувати виробничі можливості, а кадрові та технологічні проблеми – стримувати оновлення підприємства. За таких умов складові економічної безпеки промислового підприємства доцільно розглядати у взаємозв'язку, оскільки зміни в одній із них можуть позначатися на стані інших та на діяльності підприємства в цілому. Тому важливим є визначення не лише складу економічної безпеки, а й функціонального призначення її складових та зв'язків між ними.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичні та прикладні аспекти економічної безпеки підприємства представлені у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Водночас відмінності у трактуванні її сутності та визначенні функціональних складових свідчать про відсутність єдиного підходу до розуміння даної економічної категорії. Серед вітчизняних вчених Я. Мірошніченко та ін. [1] розглядають економічну безпеку саме на рівні промислового підприємства. На основі узагальнення наукових підходів автори виокремлюють декілька напрямів трактування її сутності, зокрема через захищеність від загроз, ефективність використання ресурсів, здатність до стабільного функціонування та розвитку. В. Гаркуша та Н. Єршова [2] звертають увагу на багатоаспектність поняття «економічна безпека підприємства» та систематизують сформовані в науковій літературі підходи до його визначення. Вчені пов'язують подальший розвиток теоретичного базису економічної безпеки з необхідністю врахування не лише захисту підприємства від негативних впливів, а й можливостей його взаємодії зі стейкхолдерами та використання сприятливих умов зовнішнього середовища. О. Витвицька та О. Сливінська розглядають економічну безпеку з позиції формування відповідної системи управління підприємством. Автори визначають її як «стан правових, фінансових і виробничих відносин, за якого забезпечуються оптимальний виробничий процес і фінансово-комерційний зиск для підприємства» [3, с. 251]. У зарубіжній науковій літературі економічна безпека підприємства досліджується у взаємозв'язку зі стійкістю його функціонування та

здатністю протидіяти загрозам. Так, А. Ianioglo та Т. Polajeva [4] розглядають економічну безпеку як комплексну систему, спрямовану на забезпечення ефективної діяльності та сталого розвитку підприємства. Автори виділяють чотири основні етапи її забезпечення: планування, моніторинг внутрішнього і зовнішнього середовища, реагування на виявлені загрози та контроль результатів. Важливим у запропонованому підході є виокремлення функціональних складових економічної безпеки та необхідності їх узгодженого посилення залежно від характеру дестабілізуючих чинників. І. Kurienė [5] досліджує економічну безпеку підприємств з позиції їх здатності зберігати стабільність в умовах різких змін зовнішнього середовища. На прикладі малих і середніх підприємств Литви авторка показує, що порушення виробничих процесів та обмеження господарської діяльності безпосередньо впливають на рівень економічної безпеки. Особливу увагу приділено адаптації підприємств до нових умов та забезпеченню безперервності їх діяльності, що дозволяє пов'язати економічну безпеку з одного боку із захистом від загроз, а з іншого – із здатністю суб'єкта господарювання своєчасно реагувати на зміни. М. Kowalska та ін. [6] розглядають економічну безпеку у взаємозв'язку зі сталим підприємництвом на прикладі країн Центральної та Східної Європи. Науковці відзначають, що рівень економічної безпеки формує умови для стабільності підприємницької діяльності та її подальшого розвитку. За результатами їх дослідження економічна безпека розглядається з двох аспектів: як реакція на ризики та загрози та як передумови збереження стійкості економічної діяльності в умовах кризових змін.

Узагальнення наукових підходів свідчить, що економічна безпека підприємства переважно досліджується з таких позицій як захищеність від загроз, стійкість функціонування, ефективність використання ресурсів та здатність адаптуватися до змін середовища. Значна увага приділяється також формуванню системи економічної безпеки та визначенню її окремих функціональних складових.

Водночас недостатньо сформованим залишається підхід до економічної безпеки промислового підприємства як системи взаємопов'язаних структурних елементів (підсистем), кожен з яких виконує відповідні функції та впливає на загальний стан безпеки підприємства.

Мета статті – визначення теоретичних засад економічної безпеки промислового підприємства шляхом обґрунтування її як системи взаємопов'язаних структурних елементів (підсистем), виявлення їх функціонального призначення та характеру взаємозв'язків.

Для досягнення сформованої мети необхідно виконати завдання: систематизувати структурні елементи (підсистеми) економічної безпеки промислового підприємства та визначити їх функціональне призначення; побудувати структурно-логічну схему економічної безпеки промислового підприємства як системи взаємопов'язаних підсистем; обґрунтувати взаємозв'язки між структурними елементами економічної безпеки та представити її як цілісну систему, що забезпечує

стійкість функціонування і ефективність розвитку промислового підприємства.

Методи дослідження. Методичну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових і спеціальних методів: аналізу та синтезу – для визначення теоретичних положень щодо економічної безпеки промислового підприємства; узагальнення та систематизації – для виокремлення її структурних елементів (підсистем) і виявлення їх функціонального призначення; структурно-логічного методу – для побудови системи економічної безпеки промислового підприємства та встановлення взаємозв'язків між її складовими; графічного – для відображення структурно-функціональної побудови економічної безпеки; абстрактно-логічного – для формулювання висновків дослідження.

Виклад основних результатів дослідження. Економічна безпека промислового підприємства є складною економічною категорією, зміст якої визначається особливостями його функціонування та характером взаємодії із зовнішнім середовищем. Традиційне розуміння економічної безпеки переважно пов'язане із захищеністю підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз. Однак такий підхід не повною мірою відображає її роль у діяльності промислового підприємства, оскільки наявність або відсутність окремих загроз сама по собі не характеризує здатність підприємства зберігати стійкість і забезпечувати можливості подальшого розвитку. Специфіка промислового підприємства полягає у взаємозалежності основних напрямів його діяльності. Зміни у виробничих процесах позначаються на фінансових результатах, ресурсному забезпеченні та можливостях технологічного оновлення, тоді як фінансові обмеження, кадрові проблеми або порушення інформаційних процесів можуть впливати на

безперервність виробництва. Відповідно економічна безпека не може бути зведена до стану окремої сфери діяльності підприємства або сукупності автономних складових.

Ю. Малаховський та ін. відзначають, що «важливість концепції економічної безпеки бачиться в тому, що вчені визнають її важливим чинником національної безпеки, оскільки економіка є рушійною силою планування, організації та зосередження на найкращому використанні ресурсів» [7, с. 264]. Тим самим підкреслюється її зміст на рівні підприємства, де економічна безпека безпосередньо пов'язана зі здатністю забезпечувати безперервність господарської діяльності та протидіяти чинникам, що можуть порушити стійкість процесів функціонування. Особливо це стосується промислових підприємств, для яких характерними є складність виробничих процесів та тісний взаємозв'язок між окремими напрямками діяльності. Порушення в одному з них може поширюватися на інші та змінювати загальний стан підприємства. Саме така взаємозалежність дає підстави розглядати економічну безпеку промислового підприємства не як сукупність відокремлених складових, а як систему структурних елементів (підсистем), кожен з яких має власне функціональне призначення та водночас пов'язаний з іншими. Це свідчить про те, що стан економічної безпеки визначається з одного боку рівнем захищеності окремих сфер діяльності, а з іншого – характером взаємодії між ними та здатністю системи зберігати стійкість під впливом внутрішніх і зовнішніх загроз.

Різноманітність наукових підходів до визначення складових економічної безпеки підприємства зумовлює необхідність їх систематизації та порівняння (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця відповідності підсистем економічної безпеки підприємства підходам науковців

Підсистема Автори	Фінансова	Виробнича	Техніко-технологічна	Кадрова	Інформаційна	Інноваційно-інвестиційна	Ринкова	Політико-правова	Екологічна	Силова	Організаційно-управлінська	Енергетична
Н. Прус	•		•	•	•			•	•	•		
Ю. Ярова, Л. Артеменко	•		•	•	•	•	•		•	•		•
М. Зось-Кіор, Д. Дячков, Р. Павлик	•		•	•	•				•	•		
К. Зайченко, Н. Діма	•		•	•	•			•	•	•	•	
К. Зіненко, Т. Кобелєва	•		•	•			•	•	•			
Л. Ковальська, О. Голій, В. Голій	•		•	•	•							
Б. Дуб	•		•	•	•	•	•		•	•		
А. Кацовець, З. Шацька	•			•								
К. Астаф'єва, А. Дуда	•		•	•	•	•	•	•				

Джерело: складено автором на підставі [8–16].

Відповідно до табл. 1, підходи науковців до структуризації економічної безпеки підприємства відрізняються як за кількістю, так і за змістом виокремлених підсистем. Найбільш розвиненими є фінансова, кадрова, інформаційна, техніко-технологічна, екологічна та силова складові, тоді як виробнича, інноваційно-інвестиційна, ринкова, політико-правова, організаційно-управлінська й енергетична представлені лише в окремих підходах. Водночас таке розмежування не завжди відображає взаємозалежність окремих сфер діяльності, характерну саме для промислового підприємства. У даному контексті доцільним є виокремлення окремих підсистем його економічної безпеки. По-перше, індустріально-технологічна підсистема, яка інтегрує виробничу, технічну та технологічну складові. Таке поєднання обумовлене тим, що для промислового підприємства стан технічної бази і рівень застосовуваних технологій безпосередньо визначають можливості організації та безперервності виробництва. Відповідно, функціональне призначення цієї підсистеми полягає у забезпеченні стійкості виробничих потужностей та відповідності технологій поточним і перспективним потребам підприємства. По-друге, трансформація інформаційного середовища підприємств зумовлює необхідність більш широкого трактування традиційної інформаційної складової. Саме тому варто виділити, як окрему підсистему, інформаційно-цифрову. Вона поєднує захищеність інформації із забезпеченням надійності цифрових технологій та цифрової інфраструктури, що використовуються у виробничих і господарських процесах. Її виокремлення враховує зростаючу залежність діяльності промислового підприємства від цифрових систем та їх інтеграції у ключові бізнес-процеси. По-третє, окремого значення для промислових підприємств набуває ресурсна та енергетична забезпеченість виробництва, що обґрунтовує виокремлення ресурсно-енергетичної підсистеми економічної безпеки. Її формування є особливо актуальним для українських підприємств в умовах повномасштабного вторгнення, яке спричинило руйнування та пошкодження енергетичної інфраструктури, перебої з енергопостачанням, порушення логістичних зв'язків і постачання окремих видів сировини та матеріалів, а також загострило енергетичну кризу. Для промислового виробництва такі чинники безпосередньо впливають на можливість підтримання виробничих процесів і рівень витрат. Тому ресурсно-енергетична підсистема має охоплювати забезпеченість підприємства необхідними матеріальними та енергетичними ресурсами.

Запропоновані підсистеми взаємопов'язані та в сукупності формують систему економічної безпеки промислового підприємства (рис. 1).

Запропонована структурно-логічна схема є підґрунтям для формулювання авторського визначення даного поняття: економічна безпека промислового підприємства являє собою стан стійкого функціонування та

здатності до ефективного розвитку, що забезпечується узгодженою взаємодією взаємопов'язаних функціональних підсистем, раціональним використанням ресурсів, безперервністю діяльності та здатністю протидіяти й адаптуватися до внутрішніх і зовнішніх загроз. До чинників зовнішнього середовища варто віднести макроекономічну ситуацію, інституційні обмеження, регуляторну політику, стан ринкової кон'юнктури, рівень технологічного розвитку галузі [17].

Відповідно до запропонованого трактування, цілісність економічної безпеки визначається як станом її окремих структурних елементів, так і характером взаємозв'язків між ними. Для промислового підприємства це зумовлено передусім взаємозалежністю виробничих процесів та їх ресурсного забезпечення. Зміни в одній підсистемі можуть порушувати функціонування інших, посилювати наявні ризики або, навпаки, створювати можливості для підвищення загального рівня економічної безпеки. Взаємозв'язки між структурними елементами економічної безпеки доцільно розглядати за такими основними напрямками:

- ресурсний – відображає залежність функціонування підсистем від наявності та доступності необхідних ресурсів;

- функціональний – характеризує вплив результатів функціонування одних підсистем на стан і можливість інших;

- ризиковий – проявляється у можливості поширення негативного впливу між взаємопов'язаними підсистемами;

- результативний – відображає сукупний вплив взаємодії підсистем на стійкість функціонування та ефективність розвитку підприємства.

Зазначені взаємозв'язки мають двосторонній характер. Погіршення стану однієї підсистеми може спричинити зміни в інших і, як наслідок, знизити загальний рівень економічної безпеки. Водночас позитивні зміни в окремих підсистемах здатні посилювати можливості інших, створюючи умови для стабільної роботи та подальшого розвитку підприємства. Саме тому економічна безпека формується не шляхом поєднання окремих підсистем, а в результаті їх узгодженої взаємодії.

За такого підходу економічна безпека постає як цілісна система, результатом функціонування якої є стійкість функціонування та ефективність розвитку промислового підприємства. Стійкість відображає його здатність зберігати безперервність діяльності за несприятливих змін, тоді як ефективність розвитку характеризує співвідношення досягнутих результатів і використаних для цього ресурсів у процесі якісних та кількісних змін підприємства. Тим самим взаємодія структурних елементів економічної безпеки створює умови для підтримання поточної діяльності з одного боку, а з іншого – для досягнення результатів розвитку з відповідним рівнем ефективності.

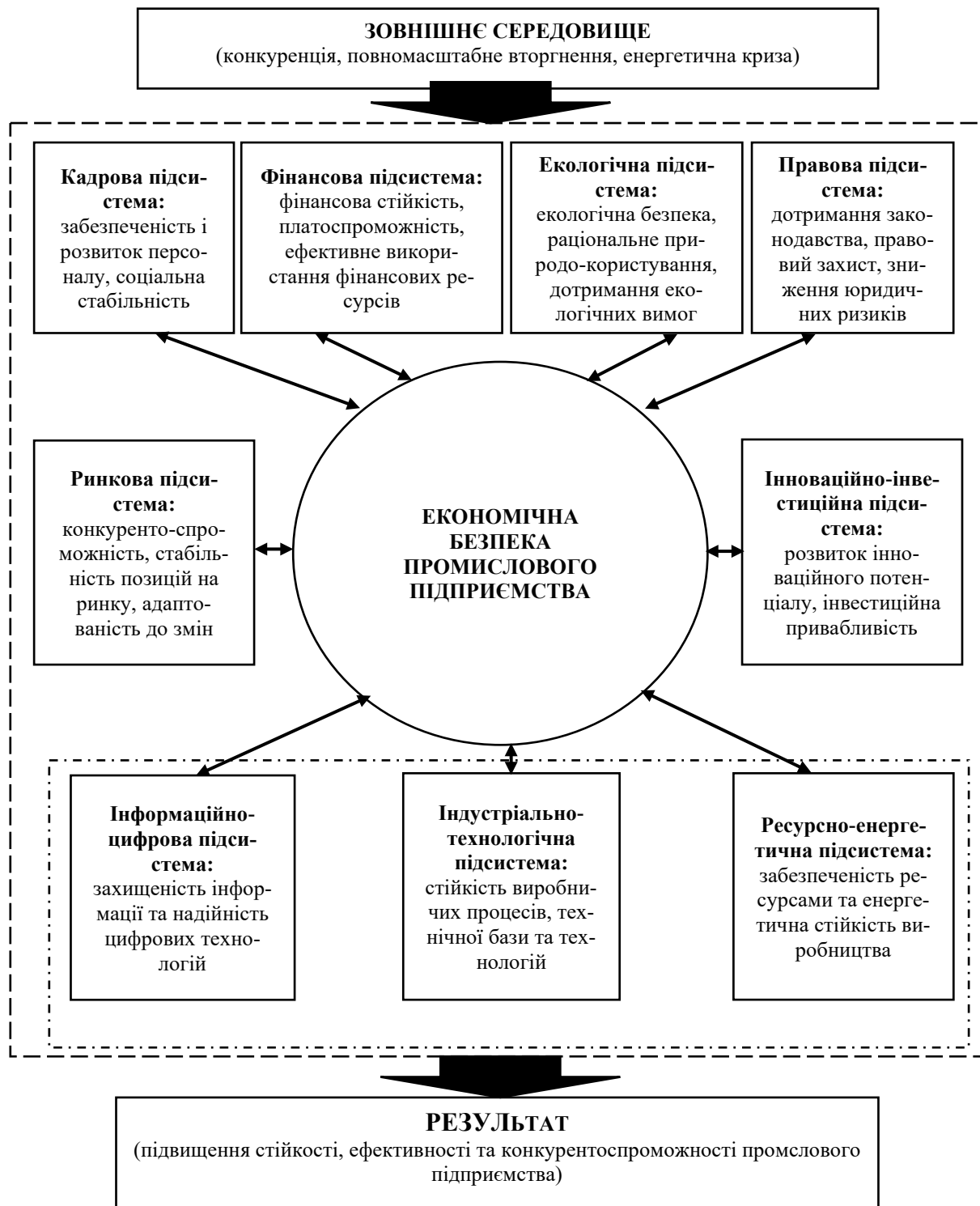

Рис. 1 Структурно-логічна схема економічної безпеки промислового підприємства

Джерело: складено автором.

Висновки. Відтак, економічна безпека промислового підприємства має розглядатися не як сукупність відокремлених складових, а як цілісна система, структурні елементи якої взаємопов'язані та виконують відповідне функціональне призначення. За результатами дослідження систематизовано підходи до структуризації економічної безпеки та обґрунтовано склад її підсистем з урахуванням специфіки промислових підприємств і сучасних умов їх функціонування.

Запропонована структурно-логічна схема відображає взаємозв'язок підсистем та дозволяє представити економічну безпеку через поєднання її структурних і функціональних характеристик. Обґрунтування взаємозв'язків між структурними елементами дало змогу встановити, що зміна стану окремої підсистеми впливає на функціонування інших і, відповідно, на загальний стан економічної безпеки підприємства. Цілісність такої системи визначається узгодженістю

функціонування її структурних елементів, що забезпечує стійкість діяльності підприємства та формує необхідні умови для ефективності його розвитку. Запропонований підхід формує теоретичне підґрунтя для подальшого дослідження взаємозв'язку економічної безпеки та ефективності розвитку промислових підприємств.

Декларація щодо використання інструментів

штучного інтелекту. При підготовці статті було використано інструменти генеративного штучного інтелекту (ChatGPT-4) для цілей оформлення References. Жоден фрагмент авторського тексту, що містить наукову новизну, результати дослідження чи висновки, не був згенерований штучним інтелектом. Автор несе повну відповідальність за науковість, точність даних та цілісність контенту статті.

Список використаних джерел:

1. Мірошніченко Я. О., Фошій П. М., Угрімова І. В. Поняття, зміст та функціональні складові економічної безпеки промислового підприємства. Вісник НТУ «ХПІ». 2023. № 5. С. 84–88. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.5.84>
2. Гаркуша В. О., Єршова Н. Ю. Систематизація наукових поглядів щодо сутності поняття «економічна безпека підприємства». Економіка та суспільство. 2021. № 28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-34>
3. Витвицька О. Д., Сливінська О. Б. Основи формування системи управління економічною безпекою підприємства. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Т. 8. № 3. С. 251–255. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-38>
4. Ianioglo A., Polajeva T. The Essence and Phases of the Comprehensive System of Ensuring the Economic Security of Enterprise. International Journal of Learning and Change. 2017. Vol. 9(1). Pp. 59–74. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJLC.2017.084223>
5. Kurienė I. The Economic Security of Small and Medium-Size Lithuanian Companies in the Context of the Covid-19 Pandemic. RFDS. 2022. Vol. 37, Iss. 2. Pp. 77–89. DOI: <https://doi.org/10.15181/rfds.v37i2.2423>
6. Kowalska M., Misztal A., Matera Rafał The Impact of Economic Security on Sustainable Entrepreneurship in Central and Eastern Europe – from the Financial Crisis to the COVID-19 Pandemic. Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe. 2024. Vol. 27. No. 1. <https://doi.org/10.18778/1508-2008.27.04>
7. Малаховський Ю. В., Онофрійчук О. П., Кулішова О. О. Економічна безпека підприємницьких структур в умовах діджиталізації. Центральноросійський науковий вісник. Економічні науки. 2020. Вип. 5(38). С. 263–272. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.5\(38\).263-272](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.5(38).263-272)
8. Прус Н. В. Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки підприємства. Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. 2011. № 3(157). С. 183–193.
9. Ярова Ю. О., Артеменко Л. П. Структура економічної безпеки підприємства в умовах кризи. Економічний вісник НТУУ «КПІ»: зб. наук. пр. 2016. № 13. С. 257–263. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.13.2016.80129>
10. Зось-Кіор М.В., Дячков Д.В., Павлик Р.В. Система економічної безпеки підприємства: поняття, принципи, сутність. Держава та регіони. Серія Економіка та підприємництво. 2019. №5(110). С. 103–109.
11. Зайченко К. С., Діма Н. І. Економічна безпека підприємства: сутність та роль. Ефективна економіка. 2021. № 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.90>
12. Зіненко К. А., Кобелева Т. О. Складові економічної безпеки будівельного підприємства. Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін : зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф., (27 жовтня 2022 р.) ; Полтав. держ. аграрний ун-т. Полтава : ПДАУ, 2022. С. 1174–1176.
13. Ковальська Л., Голій О., Голій В. Економічна безпека підприємства: сутність, структура та механізм забезпечення. Економічний форум. 2023. Т. 13, № 1. С. 126–137. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-1-16>
14. Дуб Б. С. Система економічної безпеки підприємства: поняття та структура. Управління проектами та розвиток виробництва. 2016. № 4(60). С. 5–18. URL: https://www.researchgate.net/publication/322958986_Sistema_ekonomichnoi_bezpeki_pidpriemstva_ponatta_ta_struktu (дата звернення: 28.05.2026).
15. Кацовець А. В., Шацька З. Я. Складові системи економічної безпеки на підприємстві. URL: https://knutd.edu.ua/publications/conference/20.03.2015/Katsoverts_Shazkaya_8.pdf (дата звернення: 28.05.2026).
16. Астаф'єва К., Дуда А. Рейтингова модель оцінювання економічної безпеки підприємства з урахуванням змістового групування загроз. Економіка та суспільство. 2025. № 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-90>
17. Некрасова Л. А., Ткачук Т. М. Діагностика чинників зовнішнього та внутрішнього середовища інноваційного розвитку промислового підприємства. Економіка та суспільство. 2026. Вип. 84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-23>

References:

1. Miroshnichenko, Ya. O., Foshchii, P. M., & Uhrimova, I. V. (2023). Poniattia, zmist ta funktsionalni skladovi ekonomichnoi bezpeky promyslovoho pidpriemstva [Concept, content and functional components of economic security of an industrial enterprise]. Visnyk NTU «KhPI», (5), 84–88. <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.5.84> [in Ukrainian].
2. Harkusha, V. O., & Yershova, N. Yu. (2021). Systematyzatsiia naukovykh pohliadiv shchodo sutnosti poniattia

«ekonomichna bezpeka pidpriemstva» [Systematization of scientific views on the essence of the concept of «enterprise economic security»]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (28). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-34> [in Ukrainian].

3. Vytvytska, O. D., & Slyvinska, O. B. (2023). Osnovy formuvannia systemy upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva [Fundamentals of forming an enterprise economic security management system]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, 8(3), 251–255. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-38> [in Ukrainian].

4. Ianioglo, A., & Polajeva, T. (2017). The essence and phases of the comprehensive system of ensuring the economic security of enterprise. *International Journal of Learning and Change*, 9(1), 59–74. <https://doi.org/10.1504/IJLC.2017.084223>

5. Kurienė, I. (2022). The economic security of small and medium-size Lithuanian companies in the context of the COVID-19 pandemic. *Regional Formation and Development Studies*, 37(2), 77–89. <https://doi.org/10.15181/rfds.v37i2.2423>

6. Kowalska, M., Misztal, A., & Matera, R. (2024). The impact of economic security on sustainable entrepreneurship in Central and Eastern Europe – from the financial crisis to the COVID-19 pandemic. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*, 27(1). <https://doi.org/10.18778/1508-2008.27.04>

7. Malakhovskiy, Yu. V., Onofriichuk, O. P., & Kulishova, O. O. (2020). Ekonomichna bezpeka pidpriemnytskykh struktur v umovakh didzhytalizatsii [Economic security of business structures under digitalization]. *Tsentrlnoukrainskyi naukovyi visnyk. Ekonomichni nauky*, 5(38), 263–272. [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.5\(38\).263-272](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.5(38).263-272) [in Ukrainian].

8. Prus, N. V. (2011). Teoretychni aspekty zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Theoretical aspects of ensuring enterprise economic security]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu imeni V. Dalia*, 3(157), 183–193 [in Ukrainian].

9. Yarova, Yu. O., & Artemenko, L. P. (2016). Struktura ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva v umovakh kryzy [Structure of enterprise economic security under crisis conditions]. *Ekonomichnyi visnyk NTUU «KPI»*, (13), 257–263. <https://doi.org/10.20535/2307-5651.13.2016.80129> [in Ukrainian].

10. Zos-Kior, M. V., Diachkov, D. V., & Pavlyk, R. V. (2019). Systema ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva: poniattia, pryntsyipy, sutnist [Enterprise economic security system: concept, principles and essence]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, 5(110), 103–109. [in Ukrainian].

11. Zaichenko, K. S., & Dima, N. I. (2021). Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: sutnist ta rol [Economic security of the enterprise: essence and role]. *Efektivna ekonomika*, (5). <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.90> [in Ukrainian].

12. Zinenko, K. A., & Kobielieva, T. O. (2022). Skladovi ekonomichnoi bezpeky budivelnoho pidpriemstva [Components of economic security of a construction enterprise]. In *Bukhhalterskyi oblik, kontrol ta analiz v umovakh instytutsiinykh zmin: zbirnyk naukovykh prats Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (pp. 1174–1176). Poltava : PDAU [in Ukrainian].

13. Kovalska, L., Holii, O., & Holii, V. (2023). Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: sutnist, struktura ta mekhanizm zabezpechennia [Enterprise economic security: essence, structure and mechanism of ensuring]. *Ekonomichnyi forum*, 13(1), 126–137. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-1-16> [in Ukrainian].

14. Dub, B. S. (2016). Systema ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva: poniattia ta struktura [Enterprise economic security system: concept and structure]. *Upravlinnia proektamy ta rozvytok vyrobnytstva*, 4(60), 5–18. https://www.researchgate.net/publication/322958986_Sistema_ekonomichnoi_bezpeki_pidpriemstva_ponatta_ta_struktura [in Ukrainian].

15. Katsovs, A. V., & Shatska, Z. Ya. (2015). Skladovi systemy ekonomichnoi bezpeky na pidpriemstvi [Components of the enterprise economic security system]. https://knuutd.edu.ua/publications/conference/20.03.2015/Katsovs_Shazkaya_8.pdf [in Ukrainian].

16. Astafieva, K., & Duda, A. (2025). Reitynhova model otsiniuvannia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva z urakhuvanniam zmistovoho hrupuvannia zahroz [Rating model for assessing enterprise economic security taking into account the substantive grouping of threats]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (76). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-90> [in Ukrainian].

17. Niekrasova, L. A., & Tkachuk, T. M. (2026). Diahnostyka chynnykiv zovnishnoho ta vnutrishnoho seredovyscha innovatsiinoho rozvytku promyslovoho pidpriemstva [Diagnostics of external and internal environmental factors of innovative development of an industrial enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (84). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-23> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 11.08.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 24.09.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 06.10.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.